

a Wolters Kluwer business

PORADY PRAWNE – Wolters Kluwer Polska

Przekształcenie szpitala w spółkę prawa handlowego

Pytanie

Co powinien zrobić dyrektor szpitala, jeśli chce przekształcić go w spółkę prawa handlowego?

Odpowiedź

Odpowiedź na pytanie wymaga bardzo szerokiej analizy oraz uzyskania szeregu dodatkowych informacji. W uzasadnieniu wskazano jedynie konieczne elementy procedury w znaczeniu formalnym z uwagi na ramy i formułę odpowiedzi zamieszczanych w Serwisie Prawo i Zdrowie.

Uzasadnienie

Z pytania można wywnioskować, iż dyrektor jest pomysłodawcą procedury przekształcenia szpitala publicznego w spółkę prawa handlowego. Przyjęto również, że szpital jest prowadzony w formie samodzielnego publicznego zakładu opieki zdrowotnej.

Pierwszym krokiem koniecznym do podjęcia jakichkolwiek dalszych działań jest nieformalna konsultacja z podmiotem tworzącym (uzyskanie informacji o stanowisku podmiotu tworzącego wydaje się być kwestią o niebagatelnym znaczeniu). Kolejną czynnością jest wystąpienie do rady społecznej zakładu o wyrażenie w formie uchwały opinii w sprawie likwidacji zakładu opieki zdrowotnej. W obecnym systemie prawnym nie ma bowiem procedury przekształcenia ZOZ-u w spółkę prawa handlowego. Takiego typu rozwiązanie jest zawarte w projektach ustaw, ale aktualnie nie istnieje taka instytucja. W związku z tym należy przeprowadzić procedurę likwidacji szpitala i jednocześnie utworzenia nowego szpitala przez spółkę prawa handlowego w formie niepublicznego zakładu opieki zdrowotnej. Stąd koniecznym jest wdrożenie procedury likwidacji ZOZ-u. Należy skierować do rady społecznej wnioski o podjęcie uchwały w sprawie likwidacji szpitala ze wskazaniem, że funkcje szpitala przejmie utworzony na tej samej bazie niepubliczny zakład opieki zdrowotnej. Podstawą prawną tej uchwały jest art. 46 pkt 1 lit. c ustawy z dnia 30 sierpnia 1991 r. o zakładach opieki zdrowotnej (tekst jedn.: Dz. U. z 2007 r. Nr 14, poz. 89 z późn. zm.; dalej jako: u.z.o.z.). Taka uchwała przekazywana jest podmiotowi tworzącemu (organowi stanowiącemu podmiotu) w celu powzięcia uchwały o likwidacji (jeżeli podmiotem tworzącym jest gmina, to jej organem stanowiącym jest rada gminy). W tej części postępowania dyrektor szpitala nie bierze udziału, jednak wskazane jest by zadbał o spełnienie dodatkowych warunków.

Po pierwsze, należy zatroszczyć się o właściwy termin likwidacji szpitala. Termin ten powinien być na tyle długi, by zdążyć utworzyć niepubliczny zakład opieki zdrowotnej, który przejmie funkcje likwidowanego szpitala. W czasie, kiedy podejmowane są uchwały rady społecznej oraz podmiotu tworzącego, należy przystąpić do tworzenia spółki i niepublicznego zakładu opieki społecznej, który przejmie zadania likwidowanego szpitala. Na tym bowiem polega przekształcenie w obecnym stanie prawnym. Należy wybrać właściwą formę podmiotu tworzącego niepubliczny zakład opieki zdrowotnej. Pytanie sugeruje zamiar przekształcenia szpitala w spółkę prawa

handlowego. Należy zaznaczyć, że szpitala nie można – w znaczeniu potocznym – przekształcić w spółkę prawa handlowego. Niestety takie błędne określenie jest rozpowszechniane w mediach. Istota procedury sprowadza się do powołania niepublicznego zakładu opieki zdrowotnej, który zastąpi dotychczasowy zakład publiczny. Aby utworzyć niepubliczny zakład należy z kolei utworzyć podmiot tworzący – na przykład w postaci spółki prawa handlowego. Artykuł 8 u.z.o.z. wskazuje, że niepubliczny zakład opieki zdrowotnej może być utworzony przez:

1. osobę fizyczną;
2. spółkę prawa handlowego, czyli spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością, akcyjną, komandytowo-akcyjną, komandytową, partnerską, jawną;
3. spółkę cywilną;
4. osobę prawną;
5. kościół lub związek wyznaniowy;
6. pracodawcę;
7. fundację, związek zawodowy, samorząd zawodowy lub stowarzyszenie.

Należy więc dokonać wyboru ustroju podmiotu tworzącego spośród wskazanych wyżej podmiotów. Jeżeli wybór padnie na spółkę kapitałową – akcyjną lub z ograniczoną odpowiedzialnością – to możliwy jest udział w takiej spółce samego podmiotu tworzącego, jeżeli jest nim organ samorządu terytorialnego. Podmiot tworzący może wnieść do spółki cały majątek likwidowanego szpitala tytułem aportu. Jest to formuła ciekawa i w istocie znacznie upraszczająca całą procedurę.

Po drugie należy pamiętać, że podmiot tworzący niepublicznego zakładu opieki zdrowotnej powinien być utworzony już na etapie podejmowania uchwał likwidacyjnych. Utworzony podmiot tworzący wyposażony we wpisy do właściwych rejestrów – KRS, ewidencja działalności gospodarczej – może podejmować dalsze działania. Pierwszym i najważniejszym jest uzyskanie tytułu prawnego do lokalizacji (zapewne będzie to siedziba dotychczasowego szpitala) – umowy dzierżawy, jej promesy, aktu własności, umowy użyczenia lub podobnego dokument. Po uzyskaniu tytułu prawnego do lokalizacji (lub promesy takiego tytułu) należy zwrócić się do właściwego inspektora sanitarnego o wydanie opinii sanitarnej warunkującej zgodnie z art. 9 u.z.o.z. prowadzenie niepublicznego zakładu opieki zdrowotnej. Fakt, że obecnie w lokalizacji jest prowadzona taka sama działalność nie zwalnia z obowiązku uzyskania opinii sanitarnej dla nowej jednostki.

Następnie należy opracować statut nowej jednostki (art. 11 u.z.o.z.), regulamin porządkowy (art. 18a u.z.o.z.) i wystąpić o wpis zakładu do rejestru zakładów opieki zdrowotnej.

W czasie kiedy tworzony jest podmiot tworzący nowego zakładu, organ założycielski szpitala proceduje nad likwidacją szpitala wskazując w uchwale o likwidacji zakładu opieki zdrowotnej – zgodnie z art. 60 ust. 4b pkt 4 u.z.o.z. – że działalność medyczna będzie przejęta przez nowotworzony niepubliczny zakład opieki zdrowotnej. W tym miejscu wyłania się także problem przejęcia pozostałych praw i obowiązków likwidowanego zakładu i zagadnienie to wymaga uzgodnienia z podmiotem tworzącym, który w razie likwidacji może wstąpić we wszystkie prawa i obowiązki (przejąć długi i należności) likwidowanego zakładu. Kolejnym zagadnieniem, które wymaga uregulowania już na etapie podejmowania uchwały likwidacyjnej, jest wskazanie losu pracowników. Z uwagi na treść art. 23[1] ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy (tekst jedn.: Dz. U. z 1998 r. Nr 21, poz. 94 z późn. zm.) niepubliczny zakład opieki zdrowotnej, który ma działać w miejsce dotychczasowego szpitala i przejąć jego funkcje, musi przejąć pracowników likwidowanego szpitala. Koniecznym elementem uchwały likwidacyjnej jest wskazanie sposobu zagospodarowania majątku likwidowanego zakładu opieki zdrowotnej (szpitala). Należy pamiętać, że projekt uchwały likwidacyjnej jako ingerujący w warunki pracy podlega procedurom

konsultacyjnym z reprezentatywnymi organizacjami związkowymi zgodnie z art. 19 ustawy z dnia 23 maja 1991 r. o związkach zawodowych (tekst jedn.: Dz. U. z 2001 r. Nr 79, poz. 854 z późn. zm.). Projekt uchwały podlega także zgodnie z art. 43 ust. 2 u.z.o.z. konsultacji z władzami województwa i samorządu terytorialnego. Po uzyskaniu opinii możliwe jest procedowanie nad uchwałą. Po jej podjęciu i opublikowaniu w dzienniku urzędowym należy przystąpić do wykonania uchwały, a więc zakończenia działalności szpitala i wykreślenia go z rejestru zakładów opieki zdrowotnej. Trzeba zadbać o to, by data wykreślenia była datą rozpoczęcia działalności przez nowy niepubliczny zakład opieki zdrowotnej. Należy mieć również na uwadze konieczność podjęcia likwidacji szpitala w znaczeniu księgowym, tj. konieczność zamknięcia ksiąg rachunkowych.

Uwagi

Powyższa odpowiedź w dużym uproszczeniu – z uwagi na obszerność zagadnienia – wskazuje kierunki i konieczne etapy przekształcenia szpitala.

Agnieszka Sieńko, radca prawny, specjalista prawa medycznego, ekspert ABC Serwis Prawo i Zdrowie, Wolters Kluwer Polska, www.abc.com.pl.